

HÄMYHETKINÄ II

AAPO PÄRNÄNEN

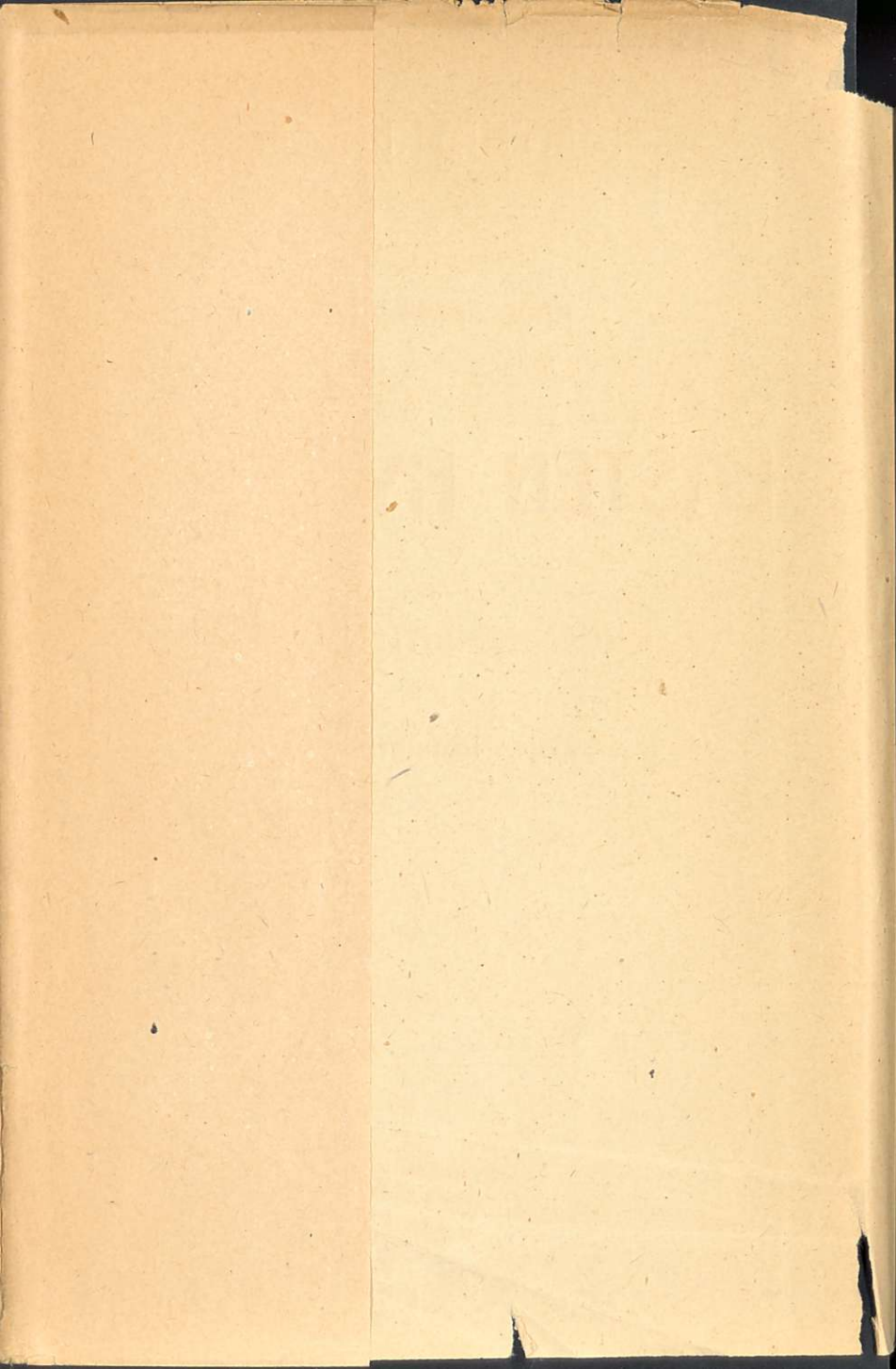
LASTEN HYVÄKSI

RUNO- JA SATUKIRJA

KUVILLA KAUNISTETTU

PORVOOSSA,
WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

Hinta sid. 85 p.

HÄMYHETKINÄ II

RAPO PÄRNÄNEN

LASTEN HYVÄKSI

RUNO- JA SATUKIRJA

KUVILLA KAUNISTETTU

PORVOOSSA,
WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

Hinta sid. 85 p.

UNIV. BIBLIOTH.
* 1905 *
HELSINGFORS

HÄMYHETKINÄ II

Jouluksi kotiin.

LASTEN HYVÄKSI

KIRJOITTI

AAPO PÄRNÄNEN

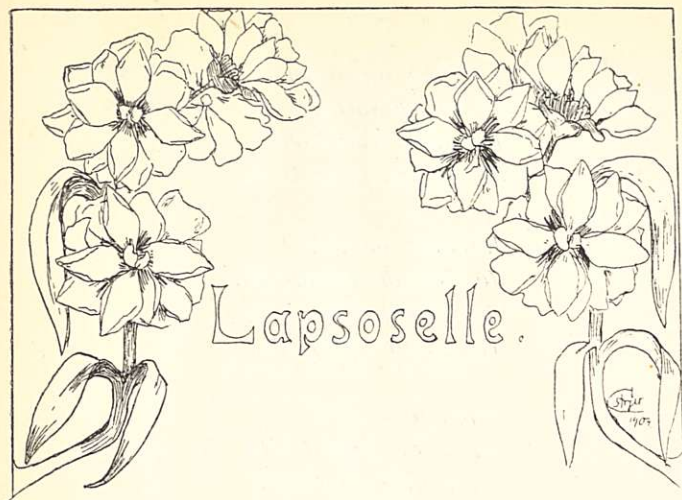

PORVOOSSA,
WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

PORVOOSSA 1904,
WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖN KIRJAPAINOSSA

Sensuurin hyväksymä. Porvoo, 21 p. marrask. 1904.

*Sä kasva lapsonen
Kuin taimi kukkatarhain!
Isälle, äidillen
Ain' ollos ilo parhain.*

*Pysyös hyvänä,
Sen taivas sulle suokoon.
Jumalan jyvänä
Elosi sadon tuokoon.*

*Isäsi, äitiäs
Kodissa kunnioita.
Näin kautta elämäs
Menestys, onni voita.*

*Myös tarkka, oppiva
Koulussa ollos aina
Ja neuvo sanasta
Sun sydämeesi paina.*

*Rakasta lapsoneu
Jalou, ihanata,
Pyhyttä sydämen
Ja mieltä puhtoisata.*

*Rakasta maatasi
Jo piennä hartahasti.
Sen hyväks' alati
Tee työtä ahkerasti.*

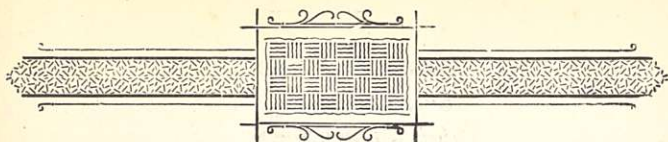
*Rakasta uskoas
Ja omaa äidinkieltä
Ja kannu rinnassas
Sun isäis suoraa mieltä.*

*Rakasta Jumalaa
Sä lapsi kaiken yli,
Niin sulle avajaa
Sulonsa taivaan syli.*

*Oi lapsi, säilytä
Sä hyvä omatunto,
Niin viel' on väkevü
Sinussa voima, kunto.*

*Niin elos' aamusta
Sen illan tuloon asti
Ain' nuorna, vanhana
Sä elät ihanasti.*

Jouluksi kotiin.

(Kuva kirjan alussa.)

*Sataa lunta lauhaa,
Ilta hämärtääpi,
Kylän jouluvalot
Kauaksi jo jääpi.*

*Nuori tyttö rientää
Lumisella tiellä
Pimeähän metsään
Koti pien' on siellä.*

*Siell' on isän koti,
Emon tuttu maja.
Sinne myöskin joulun
Antaa Vapahtaja.*

*Mieli kauas entää
Siinä kulkeissansa.
Muisteleepi tyttö
Elonvaiheitansa.*

*Luona vanhempansa
Äsken vielä eli.
Yhdess' oli kaikki
Siskot sekä veli.*

*Mutta tuli sitte
Sairaus ja puute,
Siitä vaivalloinen
Vaelluksen muute.*

*Jotka vähin jaksoi,
Palvelukseen läksi.
Jopa lasten mieli
Muuttui ikäväksi.*

*Tyttönenkin joutui
Silloin maailmalle,
Raskahasen työhön
Nuorna vierahalle.*

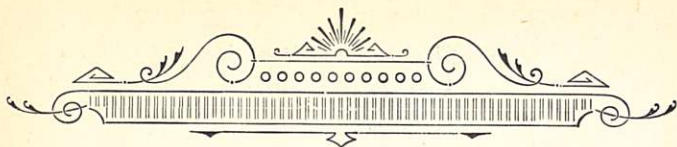
*Mutta pieni koti
Aatoksissa päilyi,
Rakkauden muisto
Sydämessä säilyi.*

*Tuli joulun aika,
Juhla köyhällenkin.
Kotiin maailmalta
Lähti tyttönenkin.*

*Sinne pikku pirttiin
Pieni sydän halaa.
Rakas, armas muisto
Aatoksihin palaa.*

*Siellä köyhyyteenkin
Joutuu joulurauhaa.
Siell' on rakkautta,
Lämmintä ja lauhaa.*

Anomuksemme.

---

*Oi, nouskoon korkealle
Nyt anomuksemme,
Kohotkoon taivahalle
Tää rukouksemme.*

*Me paljon emme vainen
Sinulta anoiskaan,
Meit' elä taivahainen
Siis hyljää milloinkaan.*

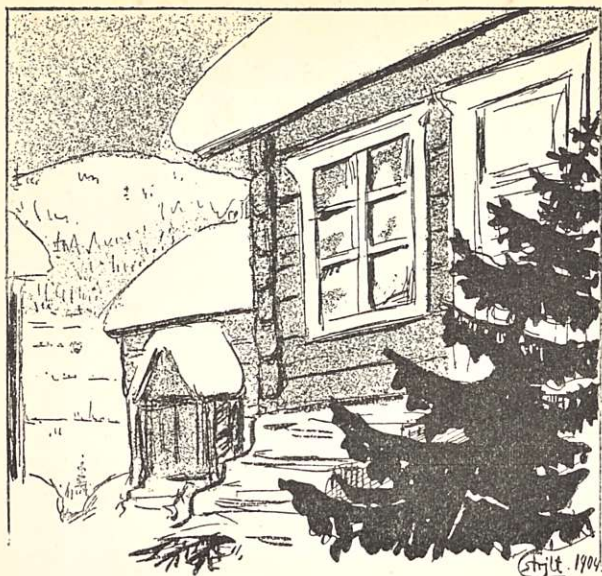
*Me oomme heikot, pienet
Maan matkustajina,
Mut tarpehemme tiennet,
Siis meitä johdata.*

*Me itse eloamme
Kuin voimme ohjata
Ja miten matkallamme
Valomme varjella?*

*Siks' elä, Isä parhain,
Pois ota hyvyttä,
Vaan ohi elon harhain
Sä johda lemmellä.*

*Niin kirkkauteen suureen
Kätesi täältä vie,
Elämän alkujuureen
Myös kulkee meidän tie.*

Joulun vieraisa käynti.

*Joulu joutuen lähenei,
Liikkui jo Jumalan juhla
Karjalan kylän sisälle
Pirtin pienoisen etehen
Lauluinensa, lahjoinensa,
Kaiken kaunihin keralla.
Kysyi kynnyksen ylitse,
Tiedusti tuvan sisältä:
»Suvaitaanko, sallitaanko,
Otetaanko orren alle
Lähellänne laulamahan,
Vierellänne viihtymähän?»*

*Siihenpä sanoivat kaikki,
Vastasivat vienoisesti:
»Hyvä on haluttu vieras,
Armas käsketty kävijä,
Herran vieras herttaisempi.
Tervetultua tupahan
Iloksemme, auvoksemme,
Lieden luona liikkumahan,
Lähellämme laulamahan!»*

*Siihenpä saneli vieras,
Jutteli Jumalan juhla:
»Joko on kaikki kaunihisti
Varattuna valmihiksi?
Onko pirttinne puhasna,
Valaistuna vierashuone?»*

*Silloin neitoset sanoivat,
Nuoret vaimot vastasivat:
»Jo on pirttimme puhasna,
Valaistuna vierashuone,
Sauna saatuna somaksi,
Kaunihiksi kaikki paikat.
Jo on leivät leivottuna,
Joulujuomat joudutettu,
Pyhäkankahat kudottu,
Jouluverhot valmistettu
Joulun suuren suosioksi,
Hyvän vierahan huviksi».*

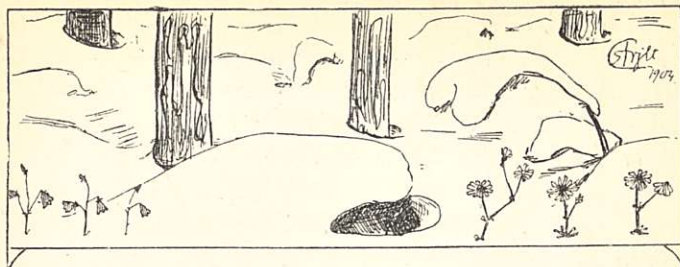

*Siihenpä saneli Joulu,
Virkkoi vielä viimeiseksi:
»Kaikki on tehty kaunihiksi,
Saatuna hyvin somaksi,
Vaan onko puhdas povenne,
Siistittynä sydämenne?»*

*Silloin vanhat vastasivat,
Ijälliset arvelivat:
»Ei tule perin puhasta,
Valmistune valkoisinta
Sydäimestä syntisestä,
Puuttehellisen povesta,
Itse tullos tuntijaksi,
Puuttuos puhistajaksi,
Ett' oisi siistiä sisällä,
Omatunto onnellinen».*

*Siitäpä Jumalan juhla,
Aina toivottu tulija
Tunkihe tuvan sisälle,
Astui kohta orren alle
Lahjoinensa, lauluinensa,
Ilon kallihin keralla.*

Laurin joulu-unelma.

Pikku Lauri oli ollut ensi kertaa jouluna kirkossa. Voi, kuinka hauskaa siellä oli juhlapukuisen kansan keskellä vieressä oman isän ja äidin! Luke-mattomat joulukynttilät loivat kirkasta valoaan yli korkeakattoisen temppelin, ja kruunut kimaltelivat kirkkaana niiden loistossa. Kaikki ihastutti Lauria niin, että hän mielellään olisi taputtanut pieniä kätösiään, elleivät ihmiset olisi näyttäneet niin vakavilta. Äiti kehotti kuuntelemaan papin kaunista puhetta Jeesus-lapsesta, joka syntyi kunnian kuninkaaksi Betlehemin seimessä. Mutta juhlallisinta oli Laurin mielestä urkujen soitto ja seurakunnan täysiaäninen veisuu, jota hän lapsenäänellään koetti hiljaa säestää.

Kaikkea tätä muisteli Lauri kotimatalla, istuesaan kirkkoreessä lämpimien peitteiden sisällä. Ruuna ravasi vikkellästi isän ohjatessa, ja sen vaskiset tiu'ut helisivät iloisesti talvisessa aamuilmassa. Hauskempaa oli vielä katsella metsän puita lumisine oksineen. Ja ne näyttivät liikkuvan taapäin taajoissa riveissä hyvällä vauhdilla. Sepä merkillistä! Mihin kiiruhtavat ne? Menevätkö ne jouluvieraiksi pikku serkkujen tai tätien ja kummien luo toiseen metsään? Niin ajatteli

ensin pikku Lauri. Mutta sitte hän tuli muistaneeksi, ettei puilla ole serkkuja eikä vanhoja tätejä. Kummeja ei heillä myöskin liene lainkaan, koska pappi ei käy yhtään puun tainta kastamassa samalla tavalla kuin pientä siskoa edellisenä kesänä. Taivaan pilvet ne puun taimen kastavat ja Jumalan hyvät enkelit niistä pitävät huolta. Sitten johtui Laurin mieleen, että puut ovatkin matkalla kirkkoon. Niin, kirkkoon ne kiiruhtavat, mietti Lauri. Ja hän oli mieleessään oikein iloinen tästä havainnosta, ikäänkuin olisi saanut selville suuren, ihmeellisen salaisuuden. Ja varmuuden vuoksi päätti hän kysyä asiaa äidiltäkin.

»Menevätkö puut kirkkoon, äiti?» kysyi Lauri ihastuneena.

Äiti oli äänettömänä miettinyt papin joulusaarnaa. Hän ajatteli sitä äitiä, joka lähes pari tuhatta vuotta sitte tuuditteli helmassaan Jumalan lasta, jota Betlehemien paimenet iloiten tervehtivät odotettuna rakkauksen ja rauhan ruhtinaana ja maailman Vapahtajana. Kuinka hellästi eikö Maria hoitanut ja vaalinut Herran lasta kaiken puutteen ja köyhyyden keskellä! Kuinka haluisesti hän kasvatti häntä jalona taimena Herran tarhassa! Minulla on pieniä poikia ja tyttöjä, ajatteli äiti. Niiden pitäisi kasvaa sen suuren ja täydellisen esikuvan mukaan, minkä Jeesuslapsi on meille jättänyt. Kuinka neuvoisin, ohjaisin ja johdattaisin heitä sille tielle, joka johtaa elämään, onneen ja rakkauteen?

Mutta Lauri, odotellen vastausta, keskeytti uudelleen äidin mietteet.

»Näkeekö äiti, että puut menevät kirkkoon? Mahduttavatko ne kaikki meidän kirkkoon, vai menevätkö ne muuallekin?» kyseli hän.

»Ei äitisi sitä tiedä, poikaseni, eikä ole nähnyt, mutta sen äitisi tietää, että metsän puutkin omalla tavallaan pitävät jumalanpalvelusta siinä suuressa ja ihanaassa temppelissä, jonka Jumalan kädet ovat perustaneet. Kun sinä tulet suureksi, niin opit sen vielä näkemään ja ymmärtämään», vastasi äiti.

»Jos puut menisivät kirkkoon», tuumasi isä, »niin mitä luulisit niiden siellä tekevän?»

»Ehkä ne saarnaisivat ja veisaisivat sekä katselisivat kauniita kynttilöitä», lisäsi siihen äiti ja kääri lujemmin vaatteita poikansa ympärille.

»Näetkö vieläkin puitten kirkkoon menevän?» kysyi äiti peittäessään Laurin kasvot.

»Kyllä minä näen ne», sopersi Lauri. »Minä näen ne ja kirkon myös.»

Ja Lauri näki ne todellakin. Sillä viattoman lapsen silmät näkevät aina sen, mikä on ihanaa ja hyvää. Heidän enkelinsä avaavat heidän sielunsa eteen kauniin maailman sekä päivällä että yöllä, jos he tahtovat pysyä kuuliaisina ja hyvinä lapsina. Hyvä enkeli kosketti Laurin silmiä, ja katso, silloin avautui hänen eteensä hauska näkö. Hän seisoi pienellä kummulla vanhan kunnianarvoisen kirkon vieressä. Aamutuuli henkäili raikkaasti hänen ympärillään, ja hiljalleen humisivat vanhain puitten latvat kirkkomäellä. Kaunis aamurusko heijasti monivärisenä metsän huurteisesta rinnasta ja nietoksien lukemattomista lumikiteistä, kointähden lempäänä tuikkaessa taivaan sinikorkeudesta. Ja ihastunut Lauri huomasi, kuinka koko luonto sai mielen ja kielen, kuiskaten joka taholla: »nyt on ihana joul!» Mutta eniten kasvoi metsän riemastus ja humina. Lumiset puut heiluivat ja huojuivat humisten ja laulain

niin ihanasti, ettei Lauri ennen koskaan ollut sellaista kuullut. Vihdoin huomasi hän koko metsän äkkiä saavan kesäisen vihreytensä. Tuomet ja pihlajat kukkivat, ja paksun hangen alta kohosi esille vihreä nurmikko monine kukkasineen, jotka näyttivät kaikki laulavan samaa ylistysvirttä. Laurin mielestä olisi pitänyt olla ankara ja luminen talvi, koska juuri vietettiin joulujuhlaa, mutta kaikki tuntui niin lämpöiseltä ja ke-säiseltä. Eikä ollut aivan kesäkään, sillä talven lumet kimaltelivat moniväristen kukkien keskellä, vaikka ne eivät enää niihin kylmyyttä ja hallaa huokuneet. Oli kuin talvi ja kesä olisivat sulautuneet yhdeksi kokonaisuudeksi, sopusointuiseksi ihanuudeksi, häiritsemättä toinen toistaan.

Mutta yhtäkkiä aukenivat kaikki vanhan kirkon raskaat ovet, ja sieltä sisältä välähti niinkuin kynttilöiden kirkas loimo. Suuri liike syntyi silloin metsässä, ja entistä kaikuvammin soi luomakunnan laulu. Vanhat kuuset ja koivut, jotka monen monta vuotta olivat vainajain hautakummuilla vartijoina seisoneet, ne ensin kulkivat kirkon ovelle. Ja katso, kirkon katto kohosi korkeammalle, ja isommaksi avartui oviaukko, niin että puuvanhukset pääsivät sisälle. Niiden jälestä tuli toisia ja yhä toisia suuria sekä pieniä puita juhlallisessa marssissa. Lauri näki lopulta koko suuren metsän joka taholta lähenevän samaa päämäärää. Ja Laurikin pujahti puiden lomitse kirkon nurkkaan. Kirkko oli jo täynnä, mutta mitä enemmän saapui uusia tullejoita, sitä laajemmalle levisivät seinät ja sitä kauemmaksi tähtitarhoja kohden avartui kaareva katto. Ja kynttiläkruunut suurenivat suurenemistaan, niin että lopulta näyttivät mahdottoman isoilta jättiläisiltä, jotka

pitivät käsissään tuhansia tulisoihtuja. Lopulta nämäkin himmenivät yli taivaan leviäväksi valousvaksi, jonka lävitse tuikkivat taivaan tähdet. Ja kun Lauri ennätti katsoa ympärilleen, näki hän kirkon seinien yhä pake-nevan ja häipyvän näkymättömiin kaukaisen näköpiirin taa. Laurin sydäntä ahdisti, sillä hän huomasi ole-vansa yksinään suuressa, valoisessa metsässä. Pelästy-neenä yritti hän huutaakin, mutta lähellä olevat pienet vesat katsoivat ystävällisesti häneen. Kukkaset nyö-kyttelivät päätään, ja hyvänhajuinen tuomikin, jonka oksat olivat täynnä kukkia, hymyili hänelle ystävälli- sesti ja sanoi: »Elä pelkää, lapsukainen! Ei kukaan tee sinulle pahaa, sillä nyt on joulukuukuu, ja me kaikki olemme suuressa ja pyhässä Jumalan temppelissä.» — »Niin, nyt on joulukuukuu», sanoi katajapehkokin ja ravisti iloisenä teräväneulaisia oksiaan. »Nyt on joulukuukuu, nyt on joulukuukuu!» kaikui joka oksalta. Ja metsän mahtava kuoro lauloi silloin joulukuukuu: »Kunnia olkoon Juma- lalle korkeudessa, maassa rauha ja ihmisille hyvä tahto!»

Lauri oli sanomattomasti ihastunut, sillä ei kos-kaan hän ollut ennen nähnyt tai kuullut mitään niin juhlallista ja kaunista. »Nyt on joulukuukuu, nyt on joulukuukuu!» huudahti hänkin ja löi riemuissaan käsiänsä yhteen.

»Niin, nyt on joulukuukuu», vastasi hänelle silloin tuttu äidin ääni. »Nousehan nyt syömään lämmintä joulukuukuu puuroa pitkän kirkkomatkan perästä.»

»Minäpä olen ollut suuressa kirkossa, jossa kaikki puut soittivat ja lauloivat», virkkoi Lauri.

»Niin, poikaseni, jospa kerran ymmärtäisitkin luoma- kunnan suurta jumalanpalvelusta», vastasi siihen äiti.

Joulupukin laulu.

*Tunnetko minua, lapsi,
Havaitsetko haltijata,
Joulupukkia jaloa,
Siivon lapsen seuralaista
Tultua ajan parahan,
Suuren juhlan saapuessa?
Minä joulun jouduttelen,
Annan aatonkin iloisen,
Tahi tahvanan lähetän
Sekä laitan loppiaisen
Pienten pilttien suloksi,
Riemuksi rakasten lasten.*

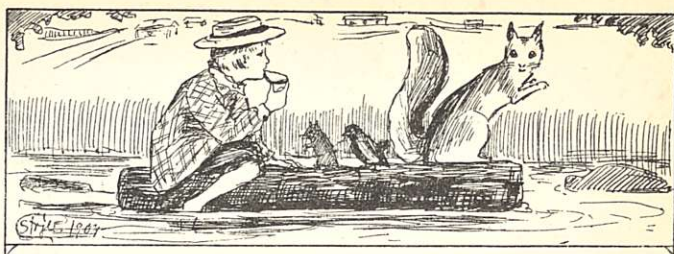
*Min' olen hyvä hyville,
Armollinen ahkerille.
Annan antimet parahat
Armahasta arkustani
Sekä lahjat laatuissimmat
Koreasta kopastani.
Siin' on torttuja tusina,
Suuri kasa kakkujakin,
Pussillinen piirakoita,
Omenoita aivan paljon.*

*Siinä vielä on sivussa
Kapinehet kaikenlaiset,
Siinä kuvat kaunihimmat,
Satukirjaset somimmat,
Siinä vauvat, siinä vaunut,
Varsat vaunujen edessä.*

*Sitte vielä viimeiseksi
Lasken unta laukustani,
Sirotan simaista metlä
Unelahan uupuvälle,
Lepolahan lentävälle,
Että kasvat kaunihina,
Ylenet ylen hyvänä,
Ilona oman isäsi,
Oman äidin lemmikkinä.*

Satua hakemassa.

Pieni Urho läksi suuri voileipä kädessä satua etsimään. Hän kulki vasikkahakaa pitkin ja tuli ison kuusen luokse. Siinä oli oravan pesä. Urho ajatteli, että oravat ovat vikkeliä otuksia, jotka varmaan antavat monta tarinaa palan paineeksi. Hän koputti kolmasti kepillään kuuseen, ja kohta ilmestyi isä orava peljästyneenä pesänsä aukolle.

»Hyvää päivää, orava kulta», tervehti Urho ja nosti reippaasti lakkiaan.

»Jumal' antakoon, vieras hyvä», vastasi orava. »Mutta miksi häiritset pientä pesäämme? Meidän muori oli vähällä saada halvauksen säikähdyksestä.»

»Elä pelkää minun puolestani. Olen semmoinen mies, joka en tee kenellekään pahaa», lohdutti Urho.

»Eipä teidän näkösiinne ole oikein luottamista. Mutta sinä näytät kuitenkin hyvántahtoisemmalta kuin muut», vastasi orava. »Mitä tahdot meiltä, pikku mies?»

»Läksinpä satua hakemaan voileivän keralle. Sillä äidillä ei ollut maitoa, koska meidän punainen lehmä on lakannut lypsämästä.»

»Aijai, poikaseni», varoitti orava, »ei kaikkia herkuja yhdellä kertaa anneta. Satuja ei meillä juuri ole kotona, mutta jos tahdot tyytyä siihen, mitä pieni talomme tarjoo, niin pidä lakkiasi ylöspäin pesän kohdalla.»

Urho teki niinkuin käskettiin, ja orava pudotti lakin täyteen kuusenkäpyjä.

»Nämä ovat meidän parhaita herkkujamme. Syönyt kylliksi, koska olet noin kohtelias vieras.»

Mutta eivät ne Urhoa miellyttäneet. Voileipä maistui paremmalta.

»Jaha, sinä et näy tottuneen meidän ruokiin», sanoi ukkoorava. »Mutta ehkä hyvä neuvo on aterian arvoinen. Muorini veljenpoika on meillä vieraisilla ja tekee juuri poislähtöä. Hän asuu Oravalan linnassa, jossa on monta satujen kertojaa. Jos lähdet hänen mukanaan, niin ehkä saat, mitä haluat.»

»Kiitoksia paljon parhaasta avustanne. Minä olen valmis matkalle», sanoi Urho kumartain.

»Ei mitään kiittämistä. Elä terveenä vain.»

Näin sanoen pyörähti orava takaisin pesäänsä, ja hetken perästä ilmestyi hänen muorinsa veljenpoika Urholle matkaoppaaksi.

»Tekö olette se nuori herra, joka johdattaa minut sellaiseen linnaan, missä on paljon satuja saatavana?» kysyi Urho kohteliaasti tervehtäin.

»Koetetaan parastamme», vastasi tämä. »Mutta sadut eivät ole kaikkia varten. Joka tahtoo Oravalan linnaan päästä, hän ei saa tuoda mukansa yhtään voileipää, eipä ole lupa edes mainita sitä linnan isännän kuullen.»

Urhon mielestä oli tuommoinen ehto jokseenkin

helppo täyttää, vaikka satu leivän kostukkeena olisi kyllä tuntunut mukavammalta.

Nuori orava lähti siis hyppelemään edellä, ja Urho juosta piipersi perässä. Niin jouduttiin joen rantaan.

»Oletko urboollinen mies?» kysyi orava.

»Urho on nimenikin», vastasi poika.

»Sitte sinä toki johonkin kykenet», tuumi matkatoveri. »Astu tuohon puunpötkelölle, joka joessa ui. Mutta ole hyvä ja poimi ensin vähän kuusenkäpyjä lakkisiin. Minun laukkuni on liian pieni matka-eväitä varten.»

Urho teki niinkuin käskettiin. Pian istuivat molemmat pölkylle, orava edessä ja Urho takana.

»Pidä nyt vahvasti kiinni pölkystä, ettet putoa», kehotti orava. »Meillä on täällä huononpuoleiset pelastusneuvot.»

»Kylläpä tässä toimeen tullaan», vakuutti Urho, vaikka pelkäsikin kauheasti.

Samassa heilutti orava tuuheata häntäänsä ja pölkky lähti liikkeelle hyvällä vauhdilla myötävirtaan. He kiitivät pian ohitse vasikkahaan, läpi naapuritalon suuren metsän ja sieltä avaraan maailmaan. Joki muuttui suuremmaksi ja leveämmäksi. Maat ja talot sen rantamilla olivat vallan outoja, jonka vuoksi Urho luuli joutuvansa eksyksiin, ja olisi vähällä itkenyt, ellei arvellut sitä reippaalle miehelle sopimattomaksi. Ikävissään kaivoi hän taskustaan voileivän tähteen ja rupesi syömään. Silloin sattuivat he kulkemaan niemien kärjen ohitse. Siellä rantapenkereellä vikisi hiiri.

»Ottakaa minutkin mukaanne, hyvät matkamiehet, ja antakaa pieni palanen voileivästä, sillä en ole kol-

meen päivään muruakaan maistanut», pyyteli hiiri. »Minulla on sellainen voima, että kun vaan häntäni veteen lasken, niin pölkky kulkee, mihin vain haluatte.»

»Autetaan miestä mäessä», tuumi Urho.

Hiiri otettiin mukaan ja sai puolet leipäpalasesta. Mutta samassapa lensi matkamiesten luoksi pieni varpunen.

»Ottakaa toki minutkin mukaanne ja antakaa pieni palanen voileivästä», pyyteli se. »Minulla on sellainen voima, että kun kolme höyhentä irroitan vasemmasta siivestäni ja heitän ne jälkeeni, niin siitä tulee sellainen myötätuuli, joka voi vaikka suuria laivoja kuljettaa.»

Varpunen otettiin mukaan, ja Urho antoi sille viimeisen osan voileivästensä. Sitte mentiin eteenpäin ja saavuttiin niin suurelle koskelle, että sen pauhina kuului kolmen peninkulman päähän.

»Mitenkähän tästä suoriutunemme», ajatteli Urho, mutta ei sanonut sitä ääneen, ettei näyttäisi pelkurilta.

Mutta orava sanoi: »Hypätkää te kaikki minun selkääni, ja hiiri pistäköön päänsä korvani sisälle ettei pelkäisi kosken yli mentäessä.»

Niin tehtiinkin. Kun he saapuivat ison kosken niskaan ja olivat syöksymäisillään sen mahtaviin kuo-huihin, teki orava voimakkaan hyppäyksen taakkansa kanssa, ja ennätti parahiksi takaisin tukkipölkylle, kun se huimaavalla vauhdilla oli syöksynyt koskesta alas.

»Olipa tämä aika harppaus», arvelivat matkatoverit laskeutuessaan pois oravan selästä.

Sitte mentiin taas eteenpäin tasaisemmalla vauhdilla. Virta laajeni avarammaksi ja viimein saavutti suuren meren. Kaukana sen keskellä oli Oravala, pie-

noinen saari. Sinne mentiin. Pölkky pysähtyi kahden kiven väliin saaren lahdelmassa, ja matkustajamme nousivat kuivalle maalle. Eipä se miltään erinomaiselta näyttänyt Urhon mielestä. Olihan niinkuin muutkin saaret, eikä yhtään oravaa siellä näkynyt.

»Pian olemme nyt linnassa», selitti matkatoveri. »Mutta muista sinä pikku mies, ettet mainitse sen haltijoille mitään voileivästä, sillä silloin kävisi hullusti.»

Näin sanoen raapi orava vasemmalla kypälällään ristin rantaan, heilutti kolmasti häntäänsä joka ilman-suunnalle ja huusi: »kurr, kurr, kurr». Samassa huomasi Urho olevansa suuressa linnassa. Tai ei se oikein näyttänyt linnaltakaan, sillä sen avarat seinät olivat suurista kasvavista hongista, ja sen kaareva sininen katto oli ihmeellisen korkealla. Ikkunoita ei siinä ollut, vaan sen katossa ja honkain oksilla oli kuin tuhansia loistavia kynttilöitä. Hämmästyneenä katseli pieni Urho ympärilleen ja näki lukemattoman joukon suuria ja pieniä oravia liikkuvan joka taholla. Mutta matkatoveri vei hänet piirin keskelle, jossa oli kaksi valtaistuinta. Niissä oli kuningas ja kuningatar. Kumpaisellakin oli kultainen kruunu päässä ja kuningattarella sen lisäksi helminauha kaulassa. Suuri joukko muita oravia oli palvelijoina heidän ympärillään. Urho nosti lakin päästään ja sanoi nöyrästi hyvän päivän.

»Tervetultua Oravalaan, pikku mies», sanoi kuningasorava ystävällisenä. »Mitä uutta nyt maailmalle kuuluu?»

»Kiitoksia vaan. Eipä kuulu mitään muuta kuin että äidin punainen lehmä lakkasi lypsämästä, ja minä läksin sen vuoksi täältä satua hakemaan», selitti poika.

»Mitä se on se lehmä?» kysyi kuningatar.

»Se on semmoinen liikkuva eläin, joka antaa maitoa kolme kertaa päivässä, mutta välistä ei lypsä ollenkaan.»

»Mitä se maito on?»

»Se on semmoista, jota äiti antaa minulle voi-leivän kanssa», selitti Urho. Mutta sitä hänen ei olisi pitänyt sanoa. Sillä kun hän oli saanut voileivän mainitukseksi, hävisivät kaikki oravat satuineen ja valtaistui-mineen. Urho huomasi yhtäkkiä olevansa äskeisen saaren rannalla. Siinä oli pölkky, jolla he olivat pur-jehtineet, hiiri myös vikisi rannalla ja varpunen hyp-peli läheisellä oksalla. Mutta oravaa, joka oli matkan johtajana, ei näkynyt missään.

Poika tuli pahoille mielin ja valitti surkeasti Urhon nimestä huolimatta. Mutta hiiri vikisi rannalla: »Lähdetään pois, lähdetään pois, minä pidän perää, minä pidän perää». Siihen varpunen lisäsi: »Mennään vaan, minä teen tuulta».

»Ahaa», ajatteli Urho, »eipä tässä olekaan vielä viimeistä hätää», ja alkoi hävetä omaa itkuaan. Hän teki niinkuin toverit neuvoivat. Hiiri asettui hirren takimmaiselle oksalle ja laski häntänsä veteen. Var-punen lensi keskelle ja Urho istui etumaisena. Var-punen irroitti vasemmasta siivestään yhden höyhenen, ja siitä syntyi semmoinen myötätuuli, että pölkky alkoi liikkua nopeammin kuin paraskaan laiva.

»Johda nyt takaisin siihen paikkaan, josta läk-simme», kehoitti Urho hiirtä.

»Se tulee tapahtumaan», virkkoi hiiri. »Tiedän jo paikan, sillä tunnen sieltä leivän hajua. Lienee pari murenetta pudonnut rantakivelle. Mutta pitäkäähän lujasti oksan tyngästä kiinni, ettette puulta putoisi.»

Saavuttiin pian joelle, jossa vastavirta hiljensi vauhtia. Varpunen irroitti toisen höyhenen ja viskasi sen jälkeensä, jolloin myötätuuli puhalsi rajummasti, ettei virta enää vastustanut. Kun he tulivat isolle koskelle, irroitti varpunen kolmannen höyhenen, jolloin tuulen voima pidätti hetkeksi kosken kuohumasta ja vei sadun hakijat muutamassa silmänräpäyksessä takaisin lähtöpaikalle.

»Kiitoksia nyt oikein paljon hyvästä avustanne», sanoi Urho toverilleen rannalle päästyä.

»Ei mitään kiittämistä. Kiitos vaan voileivästä ja hyvästä seurastasi», sanoivat toiset.

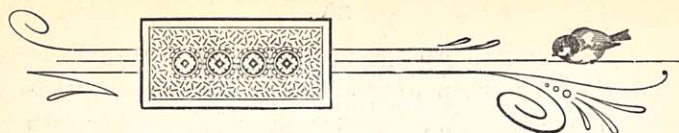
»Hyvästi siis jääkää, matkatoverit! Jos toiste ruuan tarve tulee, niin käykää luokseni. Pidän aina leivänpuolikkaan varalla teille antaakseni.»

»Hyvästi, hyvästi, reipas poika. Kiitoksia hyvydestäsi. Mutta muista myös varoittaa meitä, milloin teidän talon iso kissa liikkuu näillä tienoin.»

Siitä läksi Urho kotiin. Lähestyessään haan väräjä, näki hän ilokseen äidin olevan lypsämässä Punikkia, jonka vieressä makasi pieni vasikka. Urho tiesi pian saavansa voileipää maidon kanssa. Ja tuntui, että se maistuisi paremmalta kuin saamatta jäänyt satu.

Lasten huvimatka.

*Hei, nyt lapsikullat.
Kohta ilon saamme!
Mukaan eväspullat,
Matkaan joutukaamme!*

*Tää on hauska hetki
Koulutoimen lomaan.
Tehdään huviretki
Saarehen nyt somaan.*

*Opettaja sulkee
Ovet koulussamme,
Pian hänkin kulkee
Meidän mukaanamme.*

*Hei, nyt siskot, veikot
Käykää kohti rantaa!
Vahvat sekä heikot
Valkovenho kantaa.*

*Venho lainehilla
Keinuu vapahasti.
Hyv' on lapsosilla
Mennä rattoisasti.*

*Kas, kuin pontevasti
Vahva poika soutaa,
Toiset reippahasti
Laulamahan joutaa.*

*Jopa saarta vasten
Törmäsimme tähän.
Iloista on lasten
Mennä leikkimähän.*

*Lapset nurmikolla
Juoskaa vikkellästi,
Tahi kallioilla
Käykää ketterästi.*

*Vielä vihannoipi
Nurmen hento nukka,
Lintuin laulu soipi,
Kasvaa rannan kukka.*

*Vielä kesäkiellä
Aaltonenkin puhuu,
Täynnä kevätmieltä
Nuori paimen huhuu.*

*Laulakaatte, lapset,
Ilon aika koittaa,
Hongat naavahäpset
Säestystä soittaa.*

*Koska laulu lakkaa,
Alkaa työtä muuta:
Isot pojat hakkaa
Kuivaa kantopuuta.*

Sytyttävät kohta
Tulen kannon juureen,
Josta liekki hohtaa
Lapsiparveen suureen.

Martta ahkerasti
Perunoita paistaa,
Toiset haluisasti
Saavat niitä maistaa.

Pekka menee puuhun,
Rohkea on sentään,
Kulkis vaikka kuuhun,
Jos hän voisi lentää.

Rannikolla Kalle
Kiviä nyt linkoo.
Järven ulapalle
Kauaksi ne sinkoo.

Matti mieluisasti
Leppätorven laittaa,
Millä mahtavasti
Toivotella taitaa.

Hei, nyt kaikki mukaan,
Lähtähän jo marjaan!
Jäädä ei saa kukaan,
Kaikki siskosarjaan!

Puolukoita hohtaa
Koko ahon rinne.
Lapset kaikki kohta
Joutukaamme sinne.

*Lassi tuokkosenkin
Tekee pienokaisen,
Laittaa Liisallenkin
Toisen samallaisen.*

*Helmi pikku suuhun
Poimii puolukoita,
Mihinkäs hän muuhun
Tarvitseisi noita.*

*Pian lapsikullat
Saivat kyllikensä.
Alkoi heille tulla
Koti mielehensä.*

*Ehdotti jo Heikki
Koti-ikävässä:
»Laulu, hyppy, leikki
Jääköhön nyt tässä.»*

*»Äiti kotonamme
Odottaa jo siellä,
Läksyt valmistamme
Huomiseksi vielä.»*

*Laulain, naureskellen,
Lapsiparvi juoksi
Taasen riemuellen
Venhosensa luoksi.*

*Valkovenho soma
Kiiti salmen yli.
Siellä ootti oma,
Armas äidin syli.*

Paimenen herättäminen.

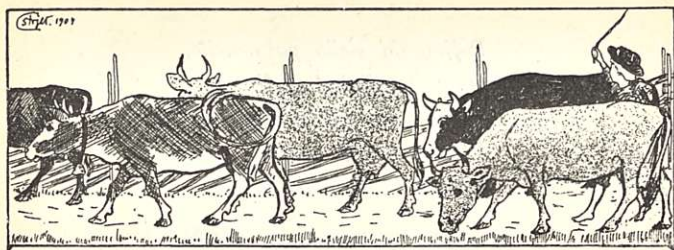
*Nouse paimen nukkumasta,
Ylene uneksimasta,
Nouse päivyen keralla,
Huomenkoiton koittaessa!*

*Unetar, ihana impi,
Haltija sulosanainen,
Siirrytä siniset langat,
Pois jo puottele punaiset,
Joilla silmiä sitelit,
Vaimon lasta vaivuttelit!
Päistä pientä paimenehen,
Hyvän karjan kaitsentahan.*

*Nouse paimen nukkumasta,
Ylene uneksimasta!
Jopa on aurinko yletty,
Kohotettu korkealle,
Jo on nurmen nuori heinä
Kastehen karistanunna,*

*Jo on kukkasen kehässä
Uusi umppu auennunna
Sille yöllisten unien,
Alettua aamunkoiton.
Jopa on karja katsottuna,
Lypsetty liharat lehmät,
Hyvät maiot maaniteltu,
Saatuna ani parahat.
Jo on pantu paimenelle
Konttiin korea leipä,
Mi on voilla voiettuna,
Simalla sivellettynä.*

Paimen metsähän menevi.

*Paimen metsähän menevi,
Karjan kanssa kapsehtivi
Tuohikontti kainalossa,
Vitsa väännetty kädessä.*

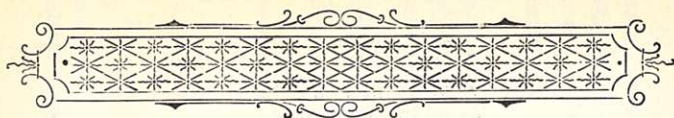
*Hopsis, karja, kaunis karja,
Kulkeos kujoa myöten,
Astuellos aivotiertä,
Kylänviertä vieretellös!
Kuuluvi kumu kylähän,
Kellon kalke kaupunkihin.*

*Hei Heluna, hoi Haluna,
Muurikkinen, Mustikkinen!
Kohta metsähän menemme,
Saavumme salon sisähän.
Mont' on siellä syöäksenne
Heleintä heinikkoa,
Mont' on siimestä salossa
Maata päivänpaistehessa.*

*Paljon on siellä paimenelle,
Onpa karjankaitsijalle:
Punapuolat kankahalla,
Aholla metiset marjat,
Mättähillä mansikkaiset.*

Mikä paimenen ilona?

*Mikä paimenen ilona,
Kaunehana kaitsijalla?*

*Nuo on paimenen ilona,
Kaunehana kaitsijalla:
Metsän hongat huojuwait,
Metsän tuomet, metsän koivut,
Metsän pihlajat parahat.
Nepä soittavat somasti,
Huminoivat herttaisesti
Tuulen hellän henkiessä,
Puhurin puhaltaessa.
Ne sulosti suojelevat
Kesäpäivän paahtehelta,
Suurilta sadevesiltä,
Viimoilta vihallisilta.*

*Nuo on paimenen ilona,
Kaunehana kaitsijalla:
Mätäs metsän siimeksessä,
Sammal kallion sivulla.
Mätäs marjoja jakavi,
Ahkerasti antelevi
Herjasanan heittämättä,
Manausta mainimatta.*

*Sammal kallion sivulla
Päänalaisen pehmittävi
Uinussa unteloisen,
Maatessa vähäväkisen.*

*Nuo on paimenen ilona,
Kaunehena kaitsijalla:
Kivet kiihkuellaksensa,
Lehot leikin lyödäksensä,
Joen rannat juostaksensa,
Astuaksensa ahoset.
Onpa laaksot lauleskella,
Kummut kaikki kukkuella,
Suot on soitella somasti,
Vaarat virttä vieretellä.*

Eksynyt lapsi.

Pieni Liisa läksi metsästä hakemaan äidin ainoata punaista lehmää. Se piti tuoda yöksi navettaan, jossa äiti sen lypsäisi ja antaisi sitte Liisalle illalliseksi lämmentä maitoa voileivän kanssa.

Mutta kun Liisa tuli syöttöhakaan, ei siellä kuulunutkaan Punikin kellon kalkatusta. Liisa kuunteli tarkasti veräjällä. Sitte hän juoksi pienelle kummulle, josta voi nähdä, olisiko lehmä aitovierellä nukkumassa. Siitä hän oli ennen huhuillut Punikkia, ja se oli ystävällisesti ammunut vastaukseksi, jonka jälkeen Liisa riensi luokse ja antoi sille kädestään palasen leipää. Mutta nyt ei Punikki vastannut Liisan huutoon. Sitä ei näkynyt missään.

Pahoilla mielin läksi Liisa kulkemaan aitoviertä kohden. Siellä hän huomasi Punikin jälkiä ja näki myös aidassa aukon. Varmaan on Punikki mennyt siitä metsään, ajatteli Liisa. Hän meni aidan ylitse, ja luuli sieltä pian lehmän löytävänsä. Koskaan ei hän ollut käynyt niin kaukana.

Liisa samosi kukkulalle, siitä toiselle puolelle notkoon, ja sen yli astuttuaan saavutti hän komean koivikon. Siellä varmaan on Punikki isojen koivujen takana, ajatteli lapsi ja huhuii lempeällä äänellään. Hän kulki puulta puulle, pensaalta toiselle, vaan ei löytänyt äidin lehmää. Viimein hän oli keskellä metsää ja rupesi pelkäämään, sillä hän ei enää tietänyt suuntaa eikä paikkaa, josta olisi voinut kulkea takaisin syöttöhakaan ja siitä kotiin.

Liisa rupesi itkemään. Iltakin alkoi jo olla myöhäinen. Aurinko laski, ja ehtootähti vilkutti puitten välistä. Liisa ei tietänyt, minne hän menisi, vaan istui mättäälle ison koivun juurelle ja antoi kyyneltensä kostuttaa vihantaa nurmikkoa. Yksi kyynel putosi pienelle kukkaselle, joka juuri oli avannut umppunsa ja katsoi iloisesti kukkaissillillään sinikorkeuteen. Kukka tunsu lapsen kyyneleen polttavan hentoja lehviään. Sen sielu, jota sanotaan kukan haltijaksi, heräsi silloin niinkuin unesta. Haltija kohousi kukkasen terästä ylös, asettausi pienelle terälehdelle ja katseli lasta hymyillen.

»Mitä itket, pieni lapsi?» kysyi se.

»Sitähän minä itken, kun olen eksynyt metsään, en löydä äidin Punikkia, enkä osaa mennä kotiin», sanoi tyttö ja katseli kummastellen kukan haltijaa.

»Eikö sen enempää ole itkemistä? Et sinä ole eksynyt, lapsi kulta. Täällä ei sinun tarvitse mitään peljätä, sillä sinä olet hyvässä seurassa. En minäkään pelkää, vaikka olen pienempi sinua.»

»Sinun kotisi taitaa ollakin täällä», sanoi siihen Liisa. »En minäkään pelkäisi, jos olisin kotona isän ja äidin luona. Mutta täällä olen aivan yksin.»

»Sinä et ole yksin», sanoi siihen haltija. »Paina

pääsi alas ja suutele minua, niin sinä saat nähdä paljon ystäviä.»

Liisa teki niinkuin haltija oli käskenyt. Hän suuteli hellästi pienen pientä kukkasen haltijaa, ja kun hän sitte kohotti päätään, oli koko metsä ihmeellisesti muuttunut. Kaikki ruohot ja kukkaset olivat täynnä haltijoita. Niitä hyppeli jokaisella pienellä lehvällä ja korrella. Ne olivat niin ihania, että Liisa unohti surunsa ja katseli ihastuneena niitä. Ja kun hän nosti silmänsä ylemmäksi, näki hän kaikissa puissakin samallaisia. Toiset niistä olivat suuria ja hohtivat niinkuin päivän säteet ja iltarusko. Ne hyväilivät koivujen valkoista vartta tai keinuivat tuomien ja pihlajain kukkivilla oksilla. Toiset niistä haltijoista olivat pienempiä. Ne leikkivät piireissä vihreillä lehdillä tai nukkuivat puiden vähäisissä silmikoissa.

»Huomaatko, ettet ole yksin?» sanoi haltija. »Mutta minä osoitan sinulle muutakin yhtä ihmeellistä. Kallista korvasi valkoista koivunrunkoa vasten ja kuuntele tarkasti.»

Liisa kiersi kätensä koivun varren ympärille, painoi poskensa sitä vasten ja kuunteli. Silloin luonto avasi hänelle uuden ihmeensä. Hän kuuli haltijain ihanaa laulua ja soittoa. Siinä oli selittämättömiä säveliä, sellaisia, ettei Liisa koskaan ollut kuullut niin kaunista. Kaksitoista pientä haltijaa pyörivät piirissä yhdellä koivun lehdellä ja lauloivat niin suloisesti, että Liisa kuunteli lumottuna. Tuhansin kerroin kaksitoista sellaista haltijain kuoroa sointui yhteen viehättävimmäksi soinnuksi. Ja ne isommat puiden haltijat lauloivat kukin eri äänellensä tai soittivat hienoimmista lehivistä tehtyjä kanteleita. Mutta kaikkein äänet oli-

vat vain kuin osia yhdestä ainoasta luonnon laulusta, jonka ihanuutta Liisa nyt ensi kerran oppi tuntemaan.

Liisan puhdas sielu täyttyi ihanilla tunteilla, eikä hän koskaan olisi lakannut säveliä kuuntelemasta. Mutta äkkiä erotti hän niiden joukosta Punikin kellon äänen. Silloin muisti hän äitinsä ja kotinsa, ja lakkasi kuuntelemasta.

»Voi, hyvä haltija», sanoi hän, »neuvo minut kotiin.»

»Eikö ole kaunista täällä metsässä?» kysyi haltija.

»Täällä on niin kaunista, niin kaunista, etten voi sitä kertoakaan», virkkoi Liisa. »Mutta minä tahdon mennä nyt kotiin ja viedä Punikin äidille lypsettäväksi.»

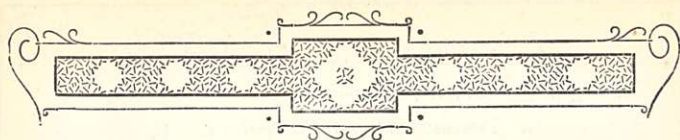
»Sinä et ole aivan meidän kaltaisemme», sanoi kukkasen haltija. »Mutta pidän sinusta sangen paljon. Se on kiltisti tehty, että muistat kotiasi ja äitiäsi. Mene tuonne kummun taakse, niin löydät lehmäsi menemässä kotiin päin. Kulje sen rinnalla, niin pääset takaisin äitisi luo. Mutta muista minua ja meitä kaikkia metsän pieniä haltijoita.»

»Kyllä teitä muistan», sanoi Liisa. »Käyn teitä usein katsomassa ja kuuntelemassa metsän haltijain kaunista laulua. Kiitoksia paljon, hyvät haltijat, kaikesta ystävävydestänne.»

»Kiitos sinulle, ihmislapsi, että olet ollut hyvä meitä kohtaan», sanoivat kaikki tuhansin äänin.

Ja he kumarsivat sievästi pikku Liisalle ja lauloivat kaikki yhdessä jäähyväislaulun.

Liisa löysi Punikkinsa, hyväili sitä ja antoi sille leipäpalasensa. Se nuoleksi Liisan pieniä käsiä, ja Liisa sanoi: »Lähde nyt kotiin, Punikki, sillä meitä on jo kauan odotettu». Punikki läksi astumaan kotiin, ja Liisa käveli uskollisesti rinnalla.

Kukkasen iltalaulu.

*Rakastatko, rakastatko
Mua, päävyt ihana?
Yönkin jälkeen palajatko
Valon, lämmön kerällä?*

*Sitä kysyn, kasvirukka,
Matalainen lapsi maan.
Kysyn siksi, pieni kukka,
Loistostas kun elin vaan.*

*Sätehistäs, jotka kohtaan,
Saan mä tulla sydämeen
Ja se hedelmähän johtaa
Toiveheni rientoineen.*

*Loista päivä ihanasti,
Ollos oma ystävään!
Katso, kuinka haluisasti
Käännyin aina sinuun päin.*

*Konsa multa lämpös salaat.
Itken raukka yksiksein.
Mut kun sätehilläs halaat,
Riemuun raukee sydämein.*

*Voi, kuin usein pilvi peittää,
Sulopäivä, kasvojas.
Tumma yökin mua heittää
Ikävähän loistottas.*

*Illan ruskon rauetessa
Alas pääni painallan.
Päivyttäni oottaessa
Kynnelihin nukahdan.*

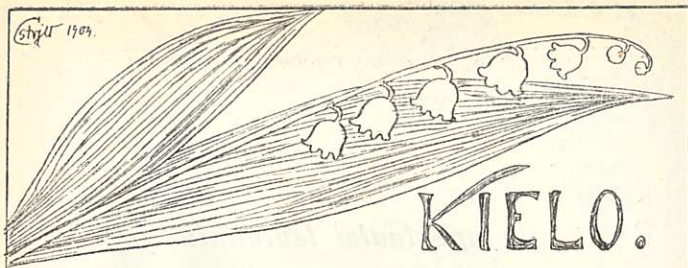
*Heräjänkö uuden kerran
Säteillessä päivyen,
Hyväilystä saman verran
Saanko, sit' en tiedä, en.*

*Siksi ikävöiden häilyn
Pelon, toivon vaiheilla.
Hallatonna vielä säilyn
Odotuksen tuskassa.*

*Siksi, päiväyt, kysyn sulta,
Kysyn joka iltana:
Rakastatko, päiväkulta,
Rakastatko minua?*

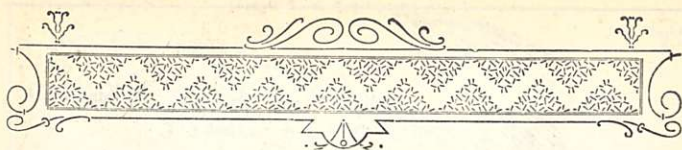

*Kielo kasvoi kunnahalla
Luona koivahaisen.
Piti kaino matalalla
Päänsä vaaleaisen.*

*Paimentyttö karjan kanssa
Tuli kielon luoksi,
Ihastuin sen rintahansa
Nosti huvin vuoksi.*

*Suuremmasta kunniasta
Kielo tuskin huoli.
Tyytyväisnä maailmasta
Lakastui ja kuoli.*

Noinpa lauloi laululintu.

*Noinpa lauloi laululintu,
Virkkoi virren vierettäjä
Aamulla herätessänsä,
Oksasella ollessansa
Ylimmälle ystävälle,
Vieressä visertäjälle:*

*Katso päivyttä pyhäistä,
Aurinkoa armahaista,
Kuin se kultaapi kotimme,
Kaunistaapi kamarimme
Alla taivahan sinisen,
Päällä nurmen vihreäisen.*

*Kaunis, armas on asua
Armahassa asunnossa
Kesän kaunoisen ajalla,
Suvipäivän paistaessa.
Hyvä on lennellä lehossa,
Viserrellä, sirkutella
Tässä suuressa salissa,
Komeassa kartanossa,
Joss' on katto kuin ikuinen,
Seinät päivän aikuhiiset.*

Asser ja Naema.

Asser ja Naema olivat Aadamin lastenlapsia. Asser oli Seetin vilkas poika ja Naema Siinin tummasilmäinen ja kiharatukkainen tytär. Samana päivänä he syntyivät tuuheain palmujen varjossa, jonne äidit puun lehvistä laittoivat heille yhteisen kehdon. Lapset uinailivat silloin suloisessa unessa, ja heidän kasvonsa hohtivat kuin kukan umput äitien hellästi tuodittaessa. Äidit olivat onnekkaita vaaliessaan pienokaisiaan, ja hymyellen kiikuttelivat heitä isätkin palattuaan pitkiltä metsästyretkiltään. Iso-isä ja iso-äiti eivät voineet kylliksi heitä ihailia. Pitkät hetket he istuivat puun varjossa kiikutellen lapsosia ja katsellen heidän kirkkaita silmiään. Silloin vanhustenkin silmät kirkastuivat, ja he unohtivat hetkeksi kadotetun onnensa, para-

tiisin kukkaistarhat. Ja kun pienokaiset tulivat polvenkorkuisiksi, niin ei väsynyt iso-isä heitä polvillaan hypittämästä, ja silloin jutteli hän monta tarinaa Jumalan suurista töistä ja kadotetusta paratiisista.

»Oli puisto», kertoi hän kerran, »kauniimpi kuin ihmismieli konsanaan voi uneksia. Vilppaat virrat sen lävitse vierittivät kirkkaita hopeanhoitoisia aaltojaan, jotka hyväilivät vihannoita kukkarantoja. Lapsoseni, ette koskaan ole leikkineet sellaisissa ruusutarhoissa kuin siellä oli, ettekä milloinkaan ole kuulleet niin kaunista satakielen viserrystä. Muistan tuuheat palmut, jotka jokien suvannoissa katselivat kuvaansa, muistan kaikki sulotuoksuiset hedelmäpuut. Muistan kirkkaat Jumalan kasvot, jotka hyvyttä säteilivät, aatelen äänensä sointua, joka kaukaisena kaikuna mieleeni entää. En taida kuvata sen paikan suloutta, eikä voi tuntee ni tulkita silloista onnea. Kaunis oli Jumalan paratiisi, ja autuus majaili sen puitten siimeksessä.»

Kyynelkarpatot vierivät iso-isän poskille, josta ne lämpiminä pisaroina putosivat Asserin ja Naeman tummille kiharoille.

»Missä on paratiisi, ja miksi emme me asu siellä?» kysyivät lapset.

»Se on kaukana täältä», sanoi iso-isä. »Ihmisen lapsi ei ole matkaa määrännyt, ja salattu on se tie, joka vie paratiisin portille. Ei kenenkään silmä sitä keksi, eikä yksikään kuolevainen voi astua siihen paikkaan. Ja jospa pyrkisimmekin, niin on Kaikkivaltiaan väkevä vartija tiellämme kulkuamme estämässä. Siellä oli muinoin kaksi ihmistä, jotka Jumalan käsi oli luonut. Onnen lapsiksi heidät aiottiin, mutta heidän tiensä johti onnesta pois. Nyt he saavat kulkea

paratiisiin pakolaisina, säilyttäen vain muistoja entisestä onnesta.»

Lapset eivät enää saattaneet kysellä. Mutta kummalliset toiveet ja aavistukset täyttivät heidän sydämensä, ja uusi ajatus välähti mieleen. Meidän täytyy etsiä paratiisia, ajattelivat he molemmat.

Kun päivä meni mailleen, ja yö uuvutteli unen helmaan inehmon lapsia, silloin Asser ja Naema taas valvoen ajattelivat iso-isän kertomusta.

»Nukutko, Naema?» kysyi Asser.

»En voi nukkua. Yksi ajatus on alati mielesäni», vastasi Naema.

»Niinpä minunkin. Meidän täytyy etsiä paratiisia. Meidän täytyy löytää se. Lähtekäämme etsimään, kun kuu polkuamme valaisee ja taivaan tähdet tuikkavat ylhäällä», ehdotti Asser.

»Mutta uskallammeko mennä yksin?» kysyi pe-loissaan Naema. »Entäpä jos pedot repivät meidät.»

»Ole huoletta, Naema kulta, kyllä minä pedot karkoitan. Otanpa iso-isän sauvan mukaani. Ja jos Jumala on niin hyvä kuin iso-isä sanoo, niin hän varmaan armahtaa meitä ja laskee puutarhaansa, kun oikein kiltisti pyydämme.»

»Mutta sanoipa iso-isä siellä olevan ankaran vartijan miekka kädessä. Voi, jos hän surmaa meidät!»

»Elä pelkää. Minä tartun hänen miekkansa kärkeen ja rukoilen häntä. Sinä laskeudut maahan ja suutelet hänen jalkojaan. Hänen täytyy sääliä meitä.»

»Niin, silloin me rukoilemme, että vanhempamekin sekä iso-isämme ja iso-äitimme pääsisivät paratiisiin.»

»Sepä olisi hauskaa! Eihän isämme silloin tarvitseisi taistella metsänpetojen kanssa, eikä äitimme kitkeä orjantappuroita hedelmäpuitten ympäriltä.»

Niin puhelivat lapset. Sitten Asser otti iso-isän sauvan. Naema otti hedelmiä mukaansa, ja he läksivät vaeltamaan.

He menivät synkkään, tiettömään metsään. Puitten tuuheat latvat kohosivat niinkuin aaveet korkeuteen yön hiljaisuudessa. Kuun kalvas hohde ei ulottunut metsän syvyyteen, ja tähtien himmeä heijastus katosi palmujen lehviin. Mutta eteenpäin menivät lapset, kunnes vallan väsyksiin tulivat. Silloin levähtivät he lähteen reunalla, joivat kirkasta vettä ja ravitsivat itseään hedelmillä. Yön synkkyys ei estänyt heidän kulkuaan, eikä petojen ääni saanut takaisin palaamaan. He luottivat Kaikkivaltiaan voimaan ja tahtoivat saavuttaa matkansa määrän. He kulkivat kauas yli vuorien ja laaksojen, samosivat synkkiä metsiä. Kun uupumus raukaksi jäseniä, niin he istuivat mättäälle ja nauttivat metsän hedelmiä virvoitukseksen. Öisin he levittivät puitten lehviä mäen rinteelle, ja nukkuivat siinä viattomuuden unta. Jumalan suojassa ja taivaan tähtien alati valvoessa uneksivat he paratiisin suloisista kukkatarhoista.

Näin vierähti vuosia. Monen päivän nousun he näkivät matkalla, ja yhtä monta kertaa vastaan ottivat auringon iltatervehdyksen. Monesti vaivasi väsymys, ja myrsky tahtoi ruhjoa, mutta eteenpäin he kulkivat ja tahtoivat löytää tiensä määrän. Asserista oli jo tullut rofeva nuorukainen, ja Naema kasvoi reippaaksi neidoksi.

Kerta pysähtyivät he pienen puron reunalle, joka luikerteli tyyneen lampeen.

»Kauan olemme kulkeneet», valitti Asser. »Isämme ja äitimme odottavat meitä. Lähdemmekö takaisin, sillä me emme koskaan löydä paratiisia?»

»Voi, minä en tiedä, missä on kotimme. Metsä on laaja, ja tuntemattomat ovat askeleemme. Me emme pääse kotia!» huokasi Naema, tarttuen toverinsa käteen.

Ja molemmat itkivät yhdessä.

Mutta kun he nostivat kyynelten kastamat silmänsä, niin hurmasi heidät luonnon viehkeä ihanuus, poistaen äskeiset kaihot. Siinä oli kukkaranta loistavan kauniina, ja ikivihreät puut suloisine hedelmineen kuvastuivat vedan kalvoon. Siinä sinikirkas lampi kätki povellensa taivaskuvat, ja kauemmaksi vuoren kukkulalle loi illan aurinko purppurahohteensa. Rinteellä leikkivät iloiset vuohet, ja lampaan vuonat söivät rehevää ruohoa. Metsästä kuului soinnukkaita säveleitä, ja ihanammin kuin koskaan soi satakielen laulu. Pikku lintuset lentelivät läheisillä oksilla, vaalivat poikiansa, rakensivat pesiään ja näyttivät onnellisilta.

Ja jokaiselta oksalta kuului kuiskaus: »täällä on paratiisi, täällä on paratiisi!» Metsän humina sen kertoi, siitä laineet pakisivat, saaret ja salmet ilmoittaa tiesivät. Yksinpä marjanvarret, ruohot ja pensaatkin kuiskasivat samaa.

»Tämäkö paratiisi!» huudahti hiljaa Naema. »Olkoon tai ei, Jumala yksin sen tiennee. Mutta täällä on paljon onnea, paljon hyvyyttä.»

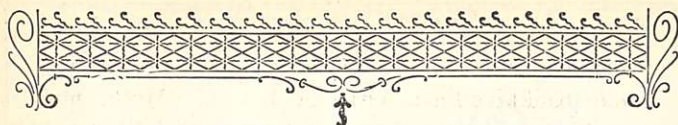
»Istu tähän viereeni», sanoi Asser, »niin kerron sinulle jotakin. Tämä hetki on onnen ja riemun hetki. Kun kuuntelen Jumalan luonnan kuiskausta ja katson sen ihmeellistä suloutta, niin oudot aatteet heräävät

mielessäni. Emmekö etsineet paratiisia, jossa näkisimme Kaikkivaltiaan kirkkaat kasvot. Mutta muistatko iso-isän kertomusta luomisesta? Kaikki on Jumalan kädestä lähtenyt. Tämä paikka on Hänen puutarhansa yhtähyvin kuin toinenkin. Täälläkin Hänet näemme ja kuulemme Hänen äänensä. Päivän valkeus, illan purppurahohto ja kukkain väriloisto kuvastavat Hänen kasvoinsa kirkkautta. Kaikki puhtaat ja viattomat säveleet ovat Hänen äänensä kaikua. Tuolla kyyhkyseläimet ovat pesäpuullansa. Tuntuu kuin sanoisivat toisilleen: »iloitkaamme ja olkaamme onnellisia!» On kuin ne sanoisivat meillekin: »Miksi harhailette, etsien kaukaisuudesta sitä, minkä löydätte lähellänne. Rakentakaa pesänne ja tehkää työtä. Viljellä sitä luontoa, jonka helmaan ijankaikkinen elämä on teidät istuttanut.»

Asser ja Naema rakensivat siihen pienen majansa. Elivät siinä, tekivät työtä, ja olivat onnellisia Jumalan puutarhassa.

Mitä tekisi?

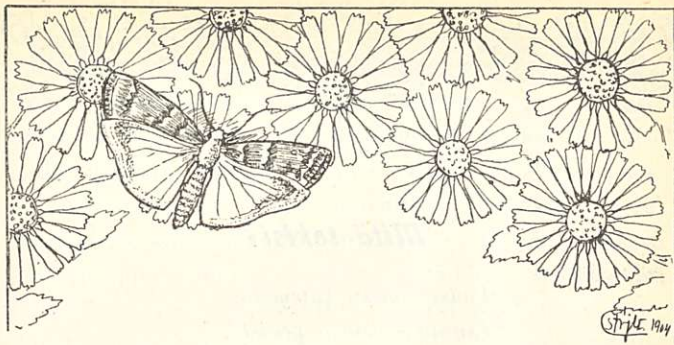
Pääsi pääsky kätkeystä,
Linnunpoikanen pesästä,
Lenteli lehon sisällä,
Kulki joka kunnahalla
Sekä kaikilta kyseli,
Tieteli joka taholta:

Mitä täällä mä tekisin,
Kuta vieno valmistaisin
Iloksi ikäni pitkän,
Kesän kaiken kauneheksi?

Siihenpä saneli luonto,
Humisivat hongan oksat,
Metsän puut puhella taisi,
Marjanvarret vastaella:

On sulla ilontekoa,
Onpa onnen antamista:
Lentele joka lehossa,
Kulje joka kunnahalla,
Laula laaksojen hyväksi.
Soita metsän suosioksi,
Laulele suven suloa,
Soita kesän kauneutta!

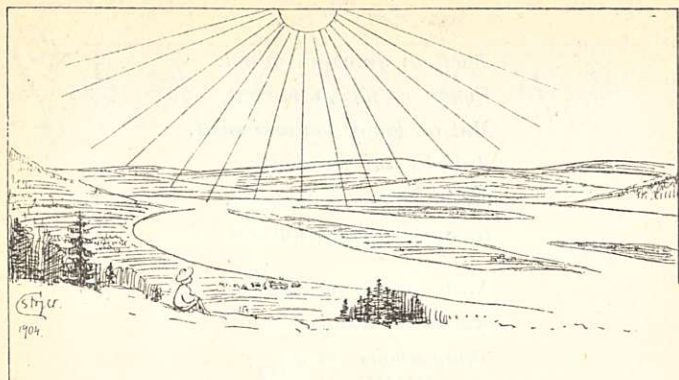
Missä on kotisi?

*Missä on kotisi, koito?
Kysyi pääsky perhoselta.*

*Siihen perhonen saneli,
Valkosiipi vastaeli:*

*Mulla on majoja paljon,
Asuntoja aivan monta:
Joka korressa kotini,
Pesä joka pensahassa,
Kamarit kukan nenissä,
Salituvat sammalissa.
Siellä on soma elämä,
Hyvä päivän paistehessa,
Lennän aamulla varahin,
Vielä illalla iloitsen.*

Nosta pääsi!

*Nosta pääsi, lapsukainen,
Nuori katseesi kohota!
Nosta pääsi päivän puolle,
Yläilmahan ylennä!*

*Sielt' on virrannut valoa,
Lempeyttä, lämpimyyttä,
Sieltä saatu on satehet,
Kastehelmet kannettuna,
Sieltä kevät, sieltä kesä,
Sieltäpä suvi suloinen.*

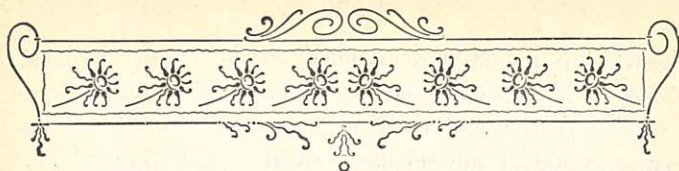
*Sieltä sait sä, lapsukainen,
Punaruusut poskipäihin.
Sielt' on sulle, nuorukainen,
Urhon voimia varattu.*

*Ain' on antimet hyväiset
Armahalta antajalta,*

*Jalot on Jumalan lahjat,
Pyhät on pyhän tavarat.
Mut on lahjat laatuissimmat,
Antimet ani parahat,
Mitkä kannat kiitoksella,
Käytät kunnolla hyvällä.*

*Nosta pääsi, pienokainen,
Nuori katseesi kohota
Tähtiturhojen ta'atse
Itse Luojan istuimelle.*

Pieni pupu.

Pieni pupu oli lähtenyt jäniksen pesästä. Ei sillä olisikaan siellä ollut enempää hoivaa ja turvaa, sillä vanhemmat oli vihollinen surmannut.

Pupu raukka oli orpo. Yksin se hyppeli suuressa metsässä, etsi ruokansa nurmikolta ja maamiehen metsähälmeelta, ja väsyksiin juoksenneltuaan piilotti itsensä pensaaseen. Lienee sen elämä aluksi tuntunut yksinäiseltä. Mutta pieni jäniksenpoika pian tottui avaraan maailmaan. Se kulki ylemmäksi vuoren kukkulalle ja katseli sieltä kannon juurelta kauas ympärillensä. Siellä avartui sen silmäin eteen suuri lakeus, jossa tiheä kylä upeine rakennuksineen kohosi niinkuin saarena vihantain viljavainioitten keskeltä. Siellä oli kauempana toinen suuri metsä, sen vieressä pieni lampi, jossa sorsanpojat uiskentelivät. Vastakkaisella puolella oli vihreä niitty, ja sen takana kalkattivat karjankellot ja soi paimenen tuohitorven ääni.

Oudosti kouristi pienen jäniksen sydäntä. Maailma tuntui niin ihmeelliseltä ja suurelta. Se pelotti ja viehätti. Voi, kuinka hauskaa olisi katsella lähempääkin kaikkia noita ihmeellisyyksiä, ajatteli pupu. Tosin

siellä oli paljon tuntematonta, jota ei tiennyt hyväksi. Mutta pikku jänisparka ei oikein ollut selvillä, kumpako tässä maailmassa oli odotettavissa. Sen kokemukset olivat niin pienet. Se eli niitä onnellisia päiviä, jolloin ei ymmärretä ajatella monia vihamiehiä.

Pieni pupu loikkasi kukkulalta alas. Se kierteli pensaita, kiviä ja puun runkoja. Iloissaan teki se syrjähyppäyksiä ikäänkuin pienessä karkelossa. Siitä johdettiin se kujatielle, joka peltojen keskitse vie kylään. Mutta täälläpä alkoi entinen rohkeus ja innostus kadota. Pelotti niin hirveästi, vaikka ei liioin tietänyt, mitä pitäisi pelätä. Jänön poika alkoi kääntyä takaisin, mutta sielläpä kuuluikin pahaa pauhua ja kovaa kellojen kalketta. Paimenet siellä tulivat karjan ja koiran kanssa. Jänöselle tuli suuri hätä. Se kääntyi taas kylään päin. Mutta samassa sen huomasi koira ja läksi haukkuen loikkaamaan perässä. Karjakin näki sen ja läksi kovalla vauhdilla juoksemaan samaan suuntaan. Paimenet kiiruhtivat samoin ja aikoivat saada kiinni pientä pupua.

Jäniksenpoika juoksi voimainsa takaa. Jo olivat vainoojat sen saavuttamaisillaan, kun se viime hädässä pääsi puikahtamaan aidan raosta vainiolle. Mutta mitäpä se auttoi. Koira loikkasi perästä, samaa tietä paimenet ja lopuksi koko karja aukinaisesta veräjämästä. Hätäntyneenä juoksi jänis sinne ja tänne. Mutta menipä minne hyvänsä, niin vainoojat ennättivät kintereille. Vihdoin lähenei se isoa taloa. Siellä olivat lapset vastassa. »Kah, kuinka kaunis pikku pupu!» huudahtivat ne. »Jospa saisimme sen elävänä kiinni, niin ottaisimme hoidettavaksemme.» Mutta ei pupu heitäkään ystäviksi ymmärtänyt. Se pakeni kaikkia. Vii-

mein hyppäsi se nääntyneenä talon puutarhaan, johon koira läähättäen ehätti perässä ja tarttui saaliinsa niskaan.

Ennenkuin lapset ennättivät puutarhaan, oli pupu jo kuollut. Sen rinnassa oli suuri haava. Siitä juoksi verta. Sen kaunis, hieno turkki oli veren ja lian tahraama. Lapsia säälitti. Omatunto nuhteli heitä. Samoin paimenia, jotka tulivat puutarhaan vainottua pupua katsomaan. »Minkä vuoksi niin armottomasti vainootte luontokappaletta?» kysyi eräs ääni heidän sydämessään. Muutamat pikku tytöt itkivät. Lehmätkin katselivat kummastellen aidan takaa.

Talon lempeä emäntäkin saapui paikalle. Hän nuhteli lapsia. »Teidän olisi pitänyt suojella heikkoa ja turvatonta», sanoi hän. »Mutta te vainositte sitä. Se ei ollut kiltisti tehty. Olisitte toki säälineet tuommoista sievää pikku olentoa. Sillä hyvä Jumala on luonut jänö raukankin.»

Lapset häpesivät. Koirakin painoi päänsä alas, sillä se ymmärsi emännän nuhteet. Pikku tytöt ja poja silittelivät surkutellen jäniksenpojan pehmeätä selkää. Toiset kaivoivat pienen kuopan puutarhan nurkkaan. Siihen hautasivat he jäniksen. Veistivät vielä pienen ristin haudalle ja piirsivät siihen: »Tähän on haudattu pieni pupu».

Paimenmuistoja.

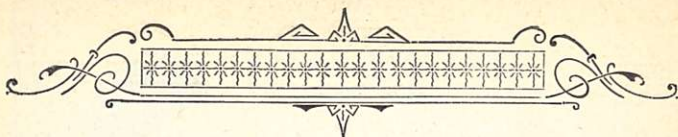
Olin paljon paimenessa,
Kauan karjani keralla
Monen viikon vierähtäissä,
Suviaikana somana.
Oli armas ollakseni,
Hyvä hyppielläkseni
Sulopäivän paistaessa,
Lempeästi lämmittäissä.
Liikuin armaana ahoilla,
Hyvin mielin metsiköissä,
Samosin saloja pitkin,
Jokiviertä juoksentelin.
Käipesin kiviä myöten,
Keikuin kantojen lomitse,
Poimin marjat mättähältä,
Kukat nurmelta kokosin.
Lauloin lintuna lehossa
Lainehien läikkyessä.

*Soitin metsän suosioksi
Sekä itselle iloksi,
Tuohitorvin toittelin,
Pajupillillä puhalsin.*

*Hyvä on olla paimenessa
Metsän siintävän sisällä.
Metsä on mieluisa minulle,
Aho armas mielestäni
Kaunihin kesän ajalla,
Kevätpäivän koittaessa.*

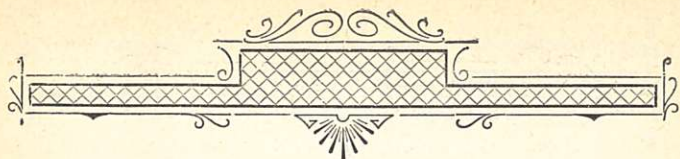

Päivälle pyyntö.

*Nouse päivä paistamahan,
Maan valo vaeltamahan
Suomen sulo lapsosille,
Pulmusille puhtahille!*

*Loistat herttaisna hyvälle,
Parahinna pienoissille,
Lämpöisille lempeänä,
Heleänä hellimmille,
Loista heillekin hyvänä,
Armahana ainaisesti!
He ovat kaunihit kuvasi,
Viehkeät valonsätehet
Päivän paistantasijoilla,
Kalevalan kunnahilla.
Säilytä sydämiänsä,
Kasvattele kaunoisia
Kevälluonnon kukkasina
Päivän vienossa valossa
Suruhun sukeumatta,
Murehisin murtumatta!*

Paimenen iltarukous.

*Suokosi sulo Jumala,
Anta'os sä armollinen
Parahinta paimenelle,
Kaunihinta kaitsijalle!*

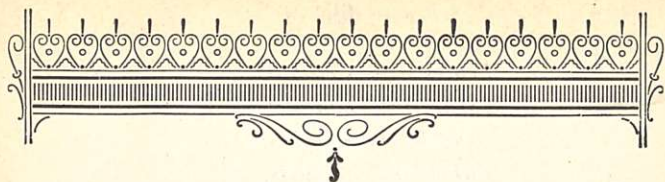
*Olkosi tukena orvon,
Köyhän lapsen kumppalina
Ilona isättömälle,
Onnena emottomalle!*

*Suokosi sulo Jumala
Parahinta paimenelle,
Yöhyen levossa olla
Pehme'illä peittehillä,
Lämpöisellä lavitsalla!*

*Unetar, ihana impi,
Metsän kaunis keijukainen,
Tuo'os mettä taivosesta,
Tahi siirrytä simaista,*

*Jolla silmiä sivelet,
Vaiivuttelet, vihäättelet
Unen maille uhke'ille,
Levon maille mairhille,
Rauhan rannoille hyvälle,
Levon kultakunnahille!*

Lapsi vuorella.

*Nouse, pieni poikanen,
Vuoren kukkulalle.
Yli kantoin, kivien,
Louhikkojen, rotkojen
Kiidä korkealle.*

*Anna kaukokatsehes
Edemmäksi entää.
Salli sydänaatokes
Tunteines ja toivoines
Pääskyn lailla lentää.*

*Katso, kuinka loistossaan
Sinitaivas siintää.
Päivyt iltaruskoaan,
Kuu ja tähti tuikettaan
Silmähäsi kiintää.*

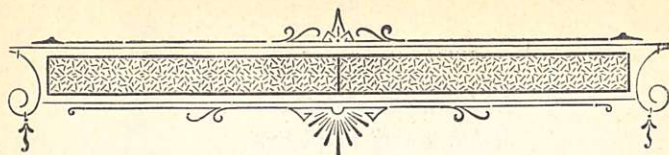
*Näet kuinka vapaana
Taivaan valo väikkyy,
Kons' on taivon kaarella,
Konsa sädelennossa
Lainehilla läikkyy.*

*Eikö kiinnä sydäntäs
Valo, joka hohtaa?
Taivas tahtoo elämäs; —
Kulkisitko mielelläs,
Minne se sun johtaa?*

*Katso vielä, lapsonen,
Yli seudun armaan.
Näet maasi kaunoisen,
Vuoret, järvet loistaen,
Ihastulhan varmaan.*

*Mitä annat hyväks' sen,
Pieni lapsikulta?
Taivas tyytyy sydämeen
Oma maasi osakseen
Työtä vaatii sulta.*

Ikäkaudet.

Lapsuus.

*Olen lapsi onnellinen,
Leikkiväinen, laulavainen
Niinkuin pulmu metsän puussa,
Pääsky päiväpaistehessa.
Elän suojassa emoni,
Hyvän äidin hellimänä.
Armas mun on astuani,
Hauska heilahdellakseni
Kodissani kaunoisessa,
Huonehessa hoitajani.*

Nuoruus.

*Nuoruutta elo minulla,
Ikä kaikki kauneutta
Kevätkukkien keralla,
Kesän vienon viihdyttäissä.
Kaunis, kallis on elämä,
Valoisa vaellukseni,
Rinta on täynnä rakkautta,
Pyhää intoa poveni.
Pysyköön ijäti into,
Kaunis lempi kasvukohon!*

Miehuus.

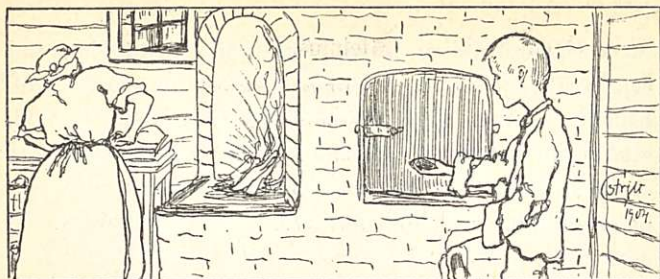
*Miehuus on minun nimeni,
Mahti, voima maineheni,
Kunto paras kunniani,
Ahkeruus iloni armas.
Työssä on tuki eloni,
Toimessa totinen turva.
Työni luopi mun lujaksi,
Jännittääpi jäntereeni,
Rakentaapi rauhan mielen,
Tuo lepoa tuntohoni.*

Vanhuus.

*Vanhus sauvani varassa
Haudan luo olen liikkumassa
Elontyöni tehtyäni,
Iltahan ehittyäni.
Paljon oon kesää nähnyt,
Monta talvea tavannut.
Tajuan tavat elämän,
Tunnen menot matkamiehen,
Siksi neuvon nuorempia,
Vakahaisia varotan.*

Armoton emäntä.

(Kansansadun mukaan).

Rikkaan talon emäntä oli kerran leipomassa. Silloin tuli pieni kulkupoika tupaan ja sanoi: »Hyvä emäntä, leipokaa minullekin kakkara, sillä olen niin nälissäni. Elkää tehkö pienen pientä eikä suuren suurta, vaan valmistakaa koivunlehden kokoiseksi, pajunlehden paksuiseksi.»

Emäntä leipoi pienen kakun ja antoi sen kerjäläispojalle. Poika vei sen uuniin paistumaan. Vähän ajan perästä vei emäntä toisia leipiä uuniin ja katsahti samalla pojan kakkaraan. Siitä oli kasvanut suuren suuri, kaunis ja kypsä leipä, niin iso, ettei tahtonut uunin suusta ulos mahtua.

Nälästynyt poika aikoi ruveta syömään hyvällä halulla. Mutta emäntä kadehti kerjäläisen kaunista leipää ja otti sen pois.

Poika tuli pahoille mielin, mutta nöyryytti itsensä ja rukoili: »Antakaa, hyvä emäntä, vielä pienempi kakkara minulle, että saisin sen paistaa syödäkseni.»

Emäntä leipoi vielä pienemmän kakun ja antoi sen pojalle, joka vei sen taas uunin suulle paistumaan. Emäntä meni hetken perästä katsomaan leipiä, ja näki, että pojan kakku oli kasvanut vielä suuremmaksi kuin entinen. Hän kadehti taas, eikä antanutkaan sitä pojalle, niinkuin oli luvannut, vaan otti sen pois ja vei aittaansa.

Poika vielä itkusilmin rupesi rukoilemaan: »Olkaa armelias, emäntä kulta. Minulla on niin kova nälkä. Kolmena päivänä en ole muruakaan maistanut. Leipokaa sen vuoksi minulle vielä pienempi kakkara, eikä kääkä ottako sitä pois.»

Emäntä leipoi vielä kolmannen kakun. Poika asetti sen uunin suulle paistumaan. Sepä tuli kolme kertaa niin isoksi kuin ensimmäinen. Emäntä kadehti taas kerjäläistä ja aikoi vieläkin ottaa kakun pois. Silloin leipä muuttui pieneksi pääskyseksi ja lähti lentoon. Se lensi lakeisesta pihalle ja lauloi mennessään: »Armoton emäntä, otit köyhältä kolme kakkaraa, kyllä hyvä Jumala tietää».

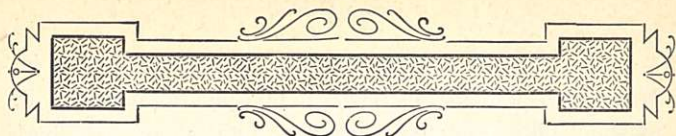
Mutta pienen kerjäläispojan sijalla seisoi itse Herra Jeesus, joka katsoi surullisesti emännän kasvoihin ja sanoi: »Koska olet ollut armoton köyhää poika raukkaa kohtaan ja kadehtinut häntä leivän tähden, niin saat leipoa ijankaikkisesti. Mutta leipäsi linnuiksi muuttukoot, ja sinulla pitää joka päivä nälkä oleman.»

Niin vaimo valitti: »Voi, minähän en tietänyt, kuka se ryysyinen poika oli. Jospa olisin ymmärtänyt, että se olit sinä, Herra Jeesus, niin en olisi niin tyhmästi tehnyt.»

Mutta Jeesus sanoi: »Mitä olet tehnyt yhdelle vähimmistä minun veljistäni, sen olet tehnyt minulle».

Tuvan ovi aukeni itsestään, ja vieras meni pois. Mutta sen jälkeen on vaimon täytynyt alati leipoa ja paistaa, eikä saa itse koskaan niitä syödä nälkäänsä lievittämiseksi. Sillä joka kerta kun hän aikoo syödä, muuttuu leipä pieneksi pääskyseläksi, joka lentää pois ja laulaa mennessään: »Armoton emäntä, otit köyhältä kolme kakkaraa, kyllä hyvä Jumala tietää».

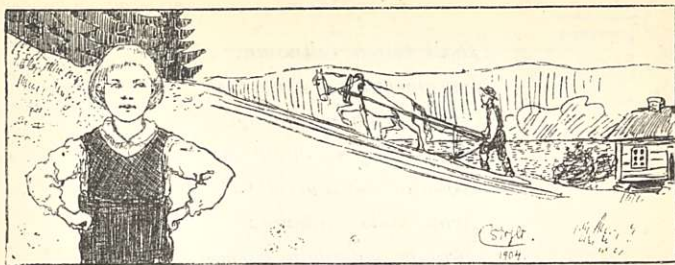
Hyvästijätö kesälle.

*Hyvästi hyvä kesäni,
Süven aika armahaisin,
Hyvästi hyvät iloni,
Auvolliset askareeni!
Jää nyt metsä terveheksi
Mehuisine marjoinesi!
Jää nyt järvi terveheksi
Rakkahine rantoinesi!
Jää nyt kaikki terveheksi,
Leikkipaikkani parhaat,
Hyppykentät herttaisimmat,
Joenrannat juoksemani,
Vainiot vaeltamani,
Kukkulat kuleksimani
Sekä laaksot laulamani!*

*Hyvä on hyvän keralla,
Kaunis kaunihin parissa.
Hyvä on lasten leikitellä,
Paras olla pienokaisten
Lämpimän kesän ajalla,
Suvipäivän paistaessa,*

*Hyvä talven tultuakin,
Syksyn synkän saavuttua
Äidin armahan kotona,
Pirtin pienen lämpimässä.
Hyvä on hyvänä olla,
Armas olla autuaana
Tunnon puhtahan parissa,
Sulorauhan siskosena.*

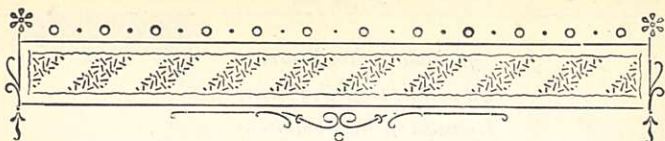

Pienen miehen pakinaa.

Täss' on miestä mainiota,
Urosta ani parasta
Kiven päällä kiikkumassa,
Kodin luona liikkumassa.
Korkea olenkin kohta
Sekä vankka varrellani,
Kahden kyynärän pituinen,
Monen vaaksan vahvukainen.
Siitä kasvan suuremmaksi,
Vartun vielä vahvemaksi.
Pian kannan miehen mieltä,
Otan aikeita urohon.
Nousen kaskan kaatajaksi,
Suon ja korven raatajaksi,
Isän torppahan tueksi;
Äidin lieden laittajaksi.
Sudet suistan näiltä mailta,
Kontiot kotisaloilta,
Etteivät tuhoa toisi

*Lypsäville lehmillemme.
Sitte hoidan halmeheni,
Kynnän pienet peltoseni
Isän auralla hyvällä,
Ruskealla ruunasella.
Laitan pellon laitamille
Aidan vankan ja vakavan
Pahan vainoojan varalle,
Vihollisen väistäjäksi,
Ettei pääsisi petoja,
Eikä halla hengähtäisi
Kotihini kultaisehen,
Pienen pirtin ympärille.*

Ulos maailmaan.

*Aamun aurinkoinen havaa
Sinisaloon loistaen.
Kesän luonto povens' avaa
Uuden päivän riemullen.
Metsä suojaa tyynen rauhan,
Taivas tuottaa lämmön lauhan,
Linnut laulaa vienosti,
Hongat huojuu hienosti.*

*Vaiti, laulaa torpan kukko,
Herättää sen asukkaat.
Pian raksaa oven lukko,
Liikkuu pihaportin haat.
Isä, äiti pojan kanssa
Astelevat suruissansa.
Poika lähtee kodistaan
Suureen outoon maailmaan.*

*Äiti hoitamaansa halaa,
Silmät kastain kyynelin.
Ei hän tiedä, konsa palaa
Poika uljas kotihin.
Isä vakaa varoitellen,*

*Kaihokatsein silmäellen
Ohjaa vielä uudestaan
Vaellukseen vaikeaan:*

»*Kulje suoraan kelpo teillä,
Täytä miesnä tehtäväs.
Isä, äiti kyyneleillä
Rukoilevat edestäs.
Pidä hyvä omatunto,
Totuus, oikeus ja kunto,
Isäs neuvo ohjana,
Taivas elon pohjana.»*

»*Pian tiesi veis sun harhaan,
Ole valpas, valvova.
Missä löydät tuen parhaan,
Kiinny siihen tarmolla.
Pidä mieles puhtoisana,
Herran käskyt kalleimpana,
Väistä synnin synkät yöt,
Estä himon inhat työt.»*

*Kukko laulaa, portti aukee,
Poika rientää pohulleen.
Isän, äidin katse raukee
Seuraa metsän suimekseen.
Viime katse surevainen,
Sitte pois on matkalainen.
Kukko kerran kolmannen
Laulaa: onni matkallen.*

SISÄLLYS.

	Siv.
Lapsoselle	5
Jouluksi kotiin	7
Anomuksemme	9
Joulun vieraissa käynti	11
Laurin joulu-unelma	14
Joulupukin laulu	20
Satua hakemassa	22
Lasten huvimatka	29
Paimenen herättäminen	33
Paimen metsähän menevi	35
Mikä paimenen ilona?	37
Eksynyt lapsi	39
Kukkasen iltalaulu	43
Kielo	45
Noinpa lauloi laululintu	46
Asser ja Naema	47
Mitä tekisi?	53
Missä on kotisi?	54
Nosta pääsi!	55
Pieni pupu	57
Paimenmuistoja	60
Päivälle pyyntö	62
Paimenen iltarukous	63
Lapsi vuorella	65
Ikäkaudet	67
Armoton emäntä	69
Hyvästijättö kesälle	72
Pienen miehen pakinaa	74
Ulos maailmaan	76

Suom. last. kirj. 5.

Hämynkiriä

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 101 7693

Uusia nuorten kirjoja:

SELMA LAGERLÖF, **Legendoja Kristuksesta.** Suomensi Helmi Setälä. Hinta 2 mk 75 p. — Eritäin sopiva ja kaunis lahjakirja kaikille ja nuorisollekin.

ANNI SWAN, **Satuja** I ja II. Edellisen kuvittanut Venny Soldan-Brofeldt, jälkimäisen T. Schalin. Kummankin hinta sid. 1 mk 75 p.

Unkarilaisia satuja. Suomeksi kertonut Anni Swan. Kuvittanut T. Schalin. Hinta sid. 1 mk 75 p.

WILHELM HAUFF, **Karavaani.** Itämaalainen tarina. Suomensi Emmi Wallin. Kuvallisessa päällyksessä hinta 1 mk 25 p.

— — **Aleksandrian sheikki.** Itämaalainen tarina. Emmi Wallinin suomentama. Kuvallisessa päällyksessä hinta 1 mk 25 p.

CHARLES KINGSLEY, **Sankarisatuja.** Kreikkalaisen taruston mukaan kerrottu. Englanninkielestä suomensi rouva Aino Lehtonen. Hinta sid. 2 mk 50 p. — Erinomaisen hieno lahjakirja vähän varttuneemmalle nuorisolle.

CARL EWALD, **Lasten ristiretki.** Historiallinen kertomus etenkin nuorille. Tanskasta suomensi rouva Maija Halonen. Kuvitettu. Hinta 2 mk. 25 p.

DIKKEN ZWILGMEYER, **Pappilan Annikki,** kertomus tytöille. Norjasta suomensi Emmi Wallin. Hinta kuvallisessa päällyksessä 1 mk 75 p.

ANNI LILJA, **Kotoisia tarinoita.** Kuvitettu. Väriallinen päällys. Suurikokoinen lastenkirja. Hinta vain 50 p.

Liitonsanoja. Syntymäpäiväkirja, kokoeli N. S. W(ai-nio). Hinta hienosti sidottuna ja kahdella värillä painettuna 1 mk 60 p., koruk. 2 mk. 25 p. Lahjakirjaksi mitä sopivin!

Luom. last. kirj. 5.

Uusia nuorten kirjoja:

ANNI LILJA, **Kotoisia tarinoita**. Kuvitettu. Värillinen päällys. Suurikok. lastenkirja. Hinta 50 p.

AAPO PÄRNÄNEN, **Lasten hyväksi**. Runo- ja satukirja. Runsaasti kuvilla kaunistettu. Hinta sid. 85 p.

ANNI SWAN, **Satuja** I ja II. Edellisen kuvittanut Venny Soldan-Brofeldt, jälkimäisen T. Schalin. Kummankin hinta sid. 1 mk 75 p.

Unkarilaisia satuja. Suomeksi kertonut Anni Swan. Kuvittanut T. Schalin. Hinta sid. 1 mk 75 p.

WILHELM HAUFF, **Karavaani**. Itämaalainen tarina. Suomensi Emmi Wallin. Kuvallisessa päällyksessä hinta 1 mk 25 p.

— — **Aleksandrian sheikki**. Itämaalainen tarina. Emmi Wallinin suomentama. Kuvallisessa päällyksessä hinta 1 mk 25 p.

CHARLES KINGSLEY, **Sankarisatuja**. Kreikkalaisen taruston mukaan kerrottu. Englanninkielestä suomensi Aino Lehtonen. Hinta sid. 2 mk 50 p.
— Erinomaisen hieno lahjakirja vähän varttuneemmalle nuorisolle.

CARL EWALD, **Lasten ristiretki**. Historiallinen kertomus etenkin nuorille. Tanskasta suomensi rouva Maija Halonen. Kuvitettu. Hinta 2 mk. 25 p.

DIKKEN ZWILGMEYER, **Pappilan Annikki**, kertomus tytöille. Norjasta suomensi Emmi Wallin. Hinta kuvallisessa päällyksessä 1 mk 75 p.

SELMA LAGERLÖF, **Legendoja Kristuksesta**. Suomensi Helmi Setälä. Hinta 2: 75 p. — Erittäin sopiva ja kaunis lahjakirja kaikille ja nuorisollekin.

Liitonsanoja. Syntymäpäiväkirja, kokoeli N. S. W(ainio). Hinta hienosti sidottuna ja kahdella värillä painettuna 1 mk 60 p., koruk. 2 mk. 25 p. Lahjakirjaksi mitä sopivin!